

又、*「新編 日本書紀」*の「新編」の意は、*「新撰」*と解する。

ADMINISTRACJA czynna od godz. 9 rano do 2 popoł. i od 5 do 7 wiecz.

Jednocześnie prenumeratę i ogłoszenia na „Białostocki Kurjer Polski” przyjmuje się w Drukarni Polskiej ul. Warszawska 61.

Rok 1.

KINO APOLLO Sienkiewicza 22 Dzisiaj premiera! C LOU SWIATA!!!	Sehyszasz Ameryki i Europy! Nowożytna wana! Krolowa mady! Karawa khranal! Pierwszy raz ma Bialystok sposobnosc ogladac pelna wzduku topoty i slodyczy MAE MURRAY w najnowszym jej filmie z zycia zlotej mlodziemy nowojorskiej p. t. TANCERKA z BROADWAY-DANCINGU To co da sie na ekranie MAE MURRAY przechodzi wszystko, cosmy dotad w filmie ogladali kazdy ludh, kazda jej rozkoszna minka, to jedna gama skonczonego kobiecego wzduku.	Specjalna ilustracja muzyczna powiekszo- nej orkiestry pod ba- tuta prof. JANA KOROSKOWA
--	---	--

Sejmik powiatowy.

nie jaknajszerszych warstw społeczeń-
stwa polskiego — o usunięcie go, choć

nie jaknajszerszych warstw społeczeństwa polskiego — o usunięcie go, choć częściowo, z pod wpływów obcych, danie mu godnej rozrywki i choć trochę tego, tak w owe czasy przeladowane go, słowa polskiego!

Do „Muzy” uczęszcza coraz więcej robotników i cała inteligencja. Jest to jedyne miejsce, gdzie się polacy spotykają — tu skupia się całe „tęcie polskie” — stąd szerzy się wpływ kulturalny — i na „Muze” władze rosyjskie zaczynają coraz nieprzychylniej patrzeć aż w r. 1910 po rewizji, która nie dała żadnych wyników — Two zostało rozwiązane, „Muza” zamknięta — według oficjalnego pisma z „Zagrażanie bezpieczeństwu państwa”.

Nie pomogły protesty, składane w Grodnie i Petersburgu — za duży wpływ zaczęła „Muza” wywierać, aby się nie stała sola w oku władzy zarządczej.

Sekcja dramatyczna przetrwała jeszcze jakiś czas, walcząc z najrozmaitszymi trudnościami — brakiem funduszy, lokalu, zmuszona do starania się o pozwolenie na każde przedstawienie u gubernatora w Grodnie — data jednakże z dużym powodzeniem szereg przedstawień n. p. „Zabusie”, „Sawadke”, „Lek komysina siostrę”. Dochód z tych przedstawień stale prawie był używany na „nielegalne” cele oświatowe pomimo skrupulatnej kontroli rachunków przez władze rosyjskie. Społeczeństwo polskie miło już pod tym względem praktykę — nawet w tych trudnych warunkach rozdzić sobie potrafiło...

Dopiero w r. 1916, po zajęciu Białegostoku przez Niemców — powstaje nowa T-wa dramatyczna „Pochodnia” — cel T-wa mniej więcej ten sam, co „Mury” — zjednoczenie społeczeństwa polskiego i odsunięcie go od wpływów obcych.

"Pochodnia" daje szereg sztuk daw-
nie), za czasów zabór rosyjskiego, na-
surowej wzbronionych n. p.: "Stary
mundur", "10 pawion", "Zemla i
mur graniczny" i t. d., a zarazem uro-
czyście obchodzi wszystkie rocznice na-
rodowe — rzecz zupełnie nieznaną szer-
szemu ogółowi, który z zapalem ucze-
sacza na wszystkie wieczory "Pochodni"
"Pochodnia" przebiega do czasu nastę-
pnego wyprzedzenia, t. j. do r. 1919.

**Sejmik postanowił przyjąć powyższe pro-
pozycje.**

3. Zmiana podatku od samochodów
Maksymalna opłata roczna od samo-
chodu ustanowione na 120 złotych, nie
zależnie od tego ilusobowy jest auto
mobil.

4. W sprawie opłat od przeniesienia prawa własności do nieruchomości uchwalono, by połowa pobieranej sumy która stanowi 4 proc. była przekazywana gminom wiejskim.

2. Do honorowania Kamień Odbudowy Budynków zniszczonych przez działania wojenne zostali wybrani: Lucjan Szyszko i Dominik Łos.

Do Komisji Podatku dochodowego został wybrany zamiast p. Łosia p. Markowski, a na zastępcę p. Skorupski.

6. Ustalono także, że podwyżki do starżanie urzędnikom komunalnym państwowym w niżej podanych sta

wkach:
podwoda parokonna — 15 gr. od km.
jednokonna — 10 „ „
za godzinę postoiu — 20 groszy.

7. Sprawę przystąpienia do Związku Straży Ogniowych przekazano wydziałowi.

oddany został w ręce sprawiedliwości.

Na rozprawie Sądowej Perchaniowicz przyznał się do winy defraudacji i na usprawiedliwienie swojej wyjątkowo pobory, jakie z tytułu zajmowanego stanowiska otrzymywał, nie wystarczący mu na życie i to go pchnęło na drogę występku — prosił o wymierzenie mu najłagodniejszej kary, albowiem od paru lat jest już bez posady i pozbawienia jego obecne jest bardzo krytyczne.

Sędzią sądownym pod przewodnictwem Sędziego p. Mozyńskiego, po wysłuchaniu oskarżenia Prokuratora p. Wysockiego po dłuższej naradzie wydał wyrok, mocy którego Nazimierz Parchunowicz skazany został na 1 rok więzienia, która to kara na mocy Ustawy Amnestyjnej z dnia 6 lipca 1923 r. zmniejszona została o połowę.

Oby spraw takich, politycznych
związane do naszych urządzeń państ-
wowych, ale tylko takich

ROCOCO

Nowy Świat 63.
Początek 8, 8 i 10 wiecz.

NIEWOLNICA NAMIETNOŚCI

dramat ludzi mocnych
bych...
w roli
tytułowej
największą rolę zagrał...

2 aktowy
dramat przed
domowym p. t. Oj. TE
WARSZAWA.
Nr. 16 i 17
Journal d'Amour

Stylowy

Marszałkowska 112
Początek o godz. 8-ej.

„ZWIERZĘTA JAK LUDZIE”

Komedia w 5 akt. odegrana przez same zwierzęta. Niebywała sensacja! Bezustanny śmiech! Parodia „Nieszczęśliwej miłości” Griffitha „Atlantydy” i mezu „Carpentier—Siki”.

„All-Jab”
Farsa marynistka
w 2 aktach.

KINO FILHARMONJA

Jasna 5.
Początek o g. 8-ej.

Dawno oczekiwana najwspanialsza atrakcja filmowa p. l.

„Dom Handlowy Potasz i Perlmutter”

9 aktów sensacyjnych przygód kupca żydowskiego w Ameryce.
Premjowany film amerykański.

Kupcy i Przemysłowcy Polscy

odwiedzają od 2 do 5 października
II. Gdańskie Targi Międzynarodowe

Przeszło 1000 firm wszelkich branż z 20 różnych państw umożliwia orientację o międzynarodowym rynku towarowym.

Stale karty wstępu po 5 złotych wysyła Zarząd Targów w Gdańsku albo Oddział Targów Gdańskich w Warszawie, ul. Miodowa Nr. 7.

Zamówienia na mieszkania należy kierować do urzędu mieszkaniowego Targów Gdańskich. 3127-3

Przywódca Białorusinów o „białor.-ukraińskiej organizacji”

Wywiad z posła Taraszkiewiczem.

Korzystając z obecności w Warszawie lidera sejmowego klubu białoruskiego, posła Br. Taraszkiewicza, sprawozdawca nasz zwrócił się do niego z prośbą o udzielenie informacji w związku z ostatnim zapadem „białorusko-ukraińskiej organizacji” na polu i podrobnym.

Bardzo porządna organizacja—rozszalała się p. Taraszkiewicz — Rozdawała kwity, publiczność.

— Jesh rozdawała kwity — nadmieniamy — to powinna zwrócić kiedyś zagrażone rzeczy!

Zarząd je po uzdrowieniu skarbu białoruskiego — replikuje nasz rozmówca, nie tracąc humoru.

— Jakże jest pochodzenie band? — Tworzą się one skrytycznie na wschodnich terenach kresowych z mieszaną ludnością, nie bez udziału jednak z zewnątrz.

— Bolszewików!

— Tak jest. Po napadzie na Stołbce słychać, że część uczestników napadu przystąpiła do Rosji sowieckiej. Zwykle z tej strony przychodzi broni i tworzą się z miejscowej ludności organizacje jazo o bojowym, już o bandyckim charakterze. Organizacji takich na kresach jest bardzo dużo.

— A ostatni, napad?

— Przypuszczam, że ostatni napad na granicę jest dziełem jednej z organizacji białoruskich, która przypadkiem znalazła się w ofiarę, biskupa, wojewodę i komendanta policji.

— Czy jednak zdarzają się wypadki, że powstałe białorusy biorą udział w agitacji na tego rodzaju wystąpieniach?

— Nie. W imieniu klubu oświadczam, że nie chcemy się bronić, chcemy walczyć o swą prawą tylko na gruncie parlamentarnym.

— Jaki jest nastrój ludności kresowej? — pytamy.

— Jest dużo elementów niezadowolonych.

— Co przede wszystkim się na to składa?

— Podatkowa, agrarna, administracyjna i narodowościowa polityka rządu.

W tem miejscu przechodzimy do sprawy pogłosek o mającym jakoby nastąpić złożeniu mandatów przez posłów mniejszości słowiańskich i zwolaniu „konstytuanty” za granicami państwa.

— Są to bezpodstawne kłamstwa. Nigdyśmy nie wystąpili z sejmu a o zwolaniu jakiejś konstytuanty niema mowy.

— stwierdza p. Taraszkiewicz.

— Pozwalamy sobie na uwagę, że sprawa ta miała być załatwiona na jakimś zjeździe w Pińsku.

— Zjazd w Pińsku? — pyta p. Taraszkiewicz. — Ależ to był zjazd wojewódzki. Czyżby zjazd wojewódzki miał decydować o wystąpieniu reprezentacji parlamentarnej? W każdym razie zapewne pana mo-ge, że podobny projekt nie znalazłby poparcia w klubie białoruskim.

— W kołach politycznych — mówimy — twierdzą, iż myślenie wystąpienia z sejmu jest podsuwane panom w celu wywołania odpowiedniego efektu w Genewie.

— Pragnąłbym jaknajbardziej stanowczo stwierdzić — mówi p. Taraszkiewicz — że oficjalna i jedyna reprezentacja białoruska, jaką jest nasz klub sejmowy, nie ma nic wspólnego z jakiegokolwiek akcją „efektami” na terenie międzynarodowym, zwłaszcza w Genewie. Przy tej okazji oficjalnie oświadczam, że klub nasz żadnych memorjałów do Ligi Narodów nie składał.

K. W.

Podróż inspekcyjna p. min. Hübnera.

W dalszym ciągu podróży inspekcyjnej po wschodnich województwach p. minister spraw wewnętrznych przebył dnia 25 b. m. rano do Białej, gdzie wojewoda polski p. Dąbrowski i starosta carnecki p. Kutkowski powitali p. ministra na dworcu. Minister zwiedził budowlane się domki urzędnicze i udzielił w budynku starostwa mowa audyencji. O godz. 12 p. minister

udał się specjalnym pociągłem do stacji Ostki, skąd nastąpił konny wyjazd na odciinek graniczny w okolicach Białowieskiej Leśniczowni. W Białowieży p. minister zwiedził wybudowaną niedawno strażnicę i dokonał inspekcji posterunku policji granicznej. Minister z otoczeniem powrócił wieczorem do Sarn, skąd udał się w dalszą podróż do Łuninca.

V-ta sesja Ligi Narodów.

OCHRONA MNIEJSZOSCI

GENEWA 26.9. (PAT). Rada Ligi Narodów na dzisiejszym swym posiedzeniu postanowiła poddać pod gwarancję Ligi Narodów te artykuły traktatów, zawartych w Sevres i w Lozannie, które dotyczą ochrony mniejszości rasowych, religijnych i językowych.

KWESTJA ARBITRAŻU.

GENEWA, 26.9. (PAT). Pierwsza komisja badała kwestję arbitrażu. Przyjęto formułę odpowiadającą całkowicie koncepcji francuskiej. Postanowiono, że na wypadek agresji, rada Ligi polegać będzie jedynie na niezwłocznym zastosowaniu procedury arbitrażowej, a nie na decydowaniu o swym zakresie.

stosowaniu procedury arbitrażowej, a nie na decydowaniu o swym zakresie.

INSTYTUT PRAWA PRYWATNEGO.

GENEWA, 26.9. (PAT). Delegat włoski Cippiko zaproponował w imieniu swego rządu utworzenie w Rzymie instytutu prawa prywatnego na tych samych warunkach, na jakich ma być utworzony w Paryżu międzynarodowy instytut dla wspól. pracy umysłowej. Na cel ten rząd włoski przeznacza kredyt w wysokości 1 miliona lirów rocznie. Propozycja włoska odesłana do zbadania przez komisję dla porządku dziennego.

Przygotowania do konferencji rozbrojeniowej.

GENEWA 26.9. (Telegram własny „Kurjera Polskiego”). W związku z przygotowaniem konferencji ograniczenia zbrojeń druga podkomisja trzeciej komisji pod przewodnictwem delegata polskiego min. Skrzyńskiego opracowała projekt rozorganizacji tymczasowej komisji miedzynarodowej dla ograniczenia zbrojeń (commission temporaire mixte du desarmement).

Główną zmianą stanowi to, że do komisji rady będą delegowani przedstawiciele państw, których dotąd powoływała Liga (Polskę reprezentował w komisji delegat gen. Józef Dąbrowski). Poza tem wejść do komisji delegaci organizacji technicznych Ligi. Rada Ligi wezwie państwa do Ligi nie należące, które odwołają gotowość wzięcia udziału w konferencji do desygnowania przedstawicieli do udziału w pracach komisji.

WNIOSKI MIN. SKRZYŃSKIEGO.

GENEWA, 26.9. (PAT). Druga podkomisja komisji rozbrojeniowej, która miała za zadanie zbadanie sprawy technicznych środków wojny budżetów wojennych poszczególnych państw, oraz organizacji technicznej Ligi w kwestii rozbrojenia zakończyła dziś swe prace. Przewodniczącym podkomisji był minister Skrzyński, który we wszystkich sprawach, stanowiących przedmiot obrad, złożył odpowiednie wnioski. Wnioski te przyjmowano jednomyślnie. Podkomisja odbyła kilka tajnych posiedzeń, których rezultatem było opracowanie, złożone dziś popołudniu przez

REDUKCJA ZBROJEŃ.

Na dzisiejszym też posiedzeniu podkomisja obradowała nad układami poszczególnymi, mającymi na celu redukcję zbrojeń. Po dyskusji przyjęto wniosek ministra Skrzyńskiego, polecający Lidze Narodów, aby sprawa ta znalazła się na porządku dziennym przyszłej konferencji rozbrojeniowej. Następnie zajmowano się sprawą ograniczenia wydatków na uzbrojenia. W dyskusji wzięto pod uwagę odpowiedź rządów, przesłane Lidze Narodów. Przyjęto wniosek ministra Skrzyńskiego, polecający państw, aby w przyszłości ograniczyły wydatki na uzbrojenia, z tym zastrzeżeniem, że w ostatnich budżetach państwa te nie ponosiły wydatków na uzbrojenia, przeto nie należało powoływać się na niepodwyższenie budżetów wojskowych, lecz powołując się na powołanie do ogólnej konferencji rozbrojeniowej.

KONTROLA UZBROJEŃ.

GENEWA, 26.9. (PAT). Rada Ligi Narodów zajmowała się dziś projektem organizacji i kontroli przez organy Rady Ligi Narodów stanu uzbrojenia w byłych krajach nieprzyjacielskich. Przyjęto, że francuska stanowiąca, że przedstawiciele 10 krajów, reprezentowanych w Radzie Ligi Narodów, wehódnie będą do komisji kontrolnej. Członkami tej komisji, jednak nie mogą być przedstawiciele krajów, dawniej wrogich, które ewentualnie wejdą do Rady Ligi. Rada Ligi będzie władna zażądać każdej chwili doko-azywania kontroli nad stanem uzbrojenia.

KRONIKA TELEGRAPICZNA.

PRZYJAZD P. MOSZCZYŃSKIEGO.

BRZESKO 26.9. (Telefonem od własnej koresp.). W sobotę przybywa tu główny dyrektor poczty i telegrafów p. Moszczyński dla odbycia narady o reorganizacji komunikacji telefonicznej.

ZADANIA KARDYNAŁÓW FRAN. CUSKICH.

PARYŻ 26.9. (PAT). Kardynałowie francuscy wystosowali do Henriota pismo, w którym domagają się utrzymania przy Watykanie ambasady francuskiej, która zapewnia cenę poparcia wewnętrznej polityce Francji i rozszerzenie się jej wpływów w świecie. W dalszym ciągu pismo domaga się poszanowania tradycji i praw Alzacji i Lotaryngii zgodnie z formalnymi przedstawieniami danymi tym krajom po wojnie.

WYBORY W SZWECJI.

SZTOKHOLM 26.9. (PAT). W wyniku wyborów do parlamentu szwedzkiego socjal-demokracja zdobyła 9 mandatów, prawica 6, liberałi 1, komuniści zaś stracili jedyne swój mandat sztokholmski na rzecz socjal-demokratów. Wśród wybranych znajdują się socjal-demokraci jak Branting, Lindquist, Hansson, b. konserwatywny prezes rady ministrów Lindmann oraz b. liberalny minister sprawiedliwości Löfgren.

ROKOWANIA W SZANGHAJU ROS. CHINE.

SZANGHAJ 26.9. (PAT). Rokowania pokojowe między dowódcami wojsk w Szanghaju rozbiły się o nieporozumienie powód. Lin Jung-Chang, ze sztabem udał się na front. Generalna wina widnie kroków wojny. W tej chwili toczy się gwałtowna walka.

POTĘGA PRAWA

Katastrofy żywiołowe.

BELLINZONA 26.9 (PAT). Skutkiem oberwania się chmury cały kanton Tessi-
no objęty jest powodzią. Ter kolejowy w
dolinie Canto alpi został przerwany. Dro-
ga, prowadząca na Gotard jest całkowicie
zalaną. Niektóre miejscowości są znisz-
czone przez powódź. Jezioro Lago Mag-
giore pokryte jest pływającymi szczątkami
i wielką ilością drzew, wyrwanych z
korzeniami, wskutek czego przerwa-
no ruch kolejowy na jeziorze. Dotychczas
w liczbie ofiar ludzkich wynosi 15 osób.

KONIEC SESJI LIGI NARÓDÓW.

ZAPRZECZENIE

AUDJENCJE U PREMJERA.

WYJAZD MIN. GEN. SIKORSKIEGO.

**NOWE STANOWISKO P. MARKOW.
SKIEGO.**

Podsekr. stanu w min. skarbu p. Markowski: nie wchodzi na zajmowane dotychczas stanowisko, gdyż otrzymuje zlecenie objęcia stanowiska prezesa komisji konstytucyjnej; za specjalnem uwzględnieniem ustaw skarbowych. (A.W.)

TRZECI DZIEŃ ROZPRAW.

Po zamknięciu śledztwa sądowego zabiera głos prokurator Kazimierz Rudnicki. Punktem wyjścia jego przemówienia jest stwierdzenie faktu, że w świetle danych ekspertyzy psychiatrycznej — należy uznać, że podsądny Smaragd jest poczytalnym i dlatego winien ponieść odpowiedzialność karną. Z kolei prokurator Rudnicki przechodzi do motywów przestępstwa i przez czas dłuższy zajmuje się tłem niniejszego procesu szczegółowo, przedstawiając całe dzieje kościoła prawosławnego od odfyskania przez Polską niepodległości. Czynnikiem kościelnym, znajdującym swój wyraz w walce o autokefalię jest pierwszym motywem, który zdecydował o czynie Łatyszenki. Ale nie jest to moment jedyny. Obok niego działa jeszcze czynnik natury osobistej, pozbawienie Smaragda parafii przez arcybiskupa oraz czynnik natury politycznej. Przy analizowaniu tego ostatniego momentu zbrodni, orzecznik oskarżenia zastanawia się dłużej nad przeszłością oskarżonego, podkreślając że był on jednym z pomocników osławionego biskupa chełmińskiego Eulogiusza i że ta przeszłość nie mogła nie

DEKORACJA OFICERÓW / TURNI

OPINJE POSELSKIE O WOJSKU

ROZCZYŚĆ W WIERZCHOSŁAWI- CACH.

POSEŁ NIEDZIAŁKOWSKI W PARY.
27.

TRAKTAT ZE ST. ZJEDNOCZONEMI
Dowiadujemy się, że rząd St. Zjednoczonych zwrócił się do rządu polskiego z propozycją zawarcia traktatu o celach i

MIANIA LOKALU POSELSTWA NOR WESKIEGO

Poselstwo królewsko-norweskie w Warszawie
zawzięte zawiadamia, że kancelaria posel-
stwa przeniesiona została z ul. m. na ul.
Marszałkowską 79 m. 12 tel. 55 56.

Przemyśle Smaragda.
ROZPRAW.

Wskazując na przesadną konieczność zmiany kwalifikacji prawnej samego przestępstwa, dowodząc, że zamordowany metropolita Jerzy nie był urzędnikiem w znaczeniu kodeksowym. W końcu dw. Wróblewski wnosi o zastosowanie art. 458 kod. karn. (zabójstwo w afekcie). Oskarżony Smaragd w ostatnim ławie zajął się tylko wyjaśnieniem kilku szczegółów, odnoszących się do praw ustawy kanonicznej. Na tem przedmówca zamknął rozprawę. Wyrok głośzony zostanie dzisiaj o godzinie 12.00.

STAN BOGDY

Na zachodzie, w środku kraju i w górach przejściowe polepszenie się stanu pogody, ciepło; na południowachodzie i wschodzie — pogodnie i ciepło; na północ-wschodzie zachmurzenie duże, możliwy deszcz. Wiatry zmienne.

WYDZIAŁ DOMKÓW OGRODOWYCH W WARSZAWIE.

PIERWSZY TRAMWAJ NA NOWE BRÓDNO.

Wskazanie się pierwszego wagonu tramwajowego na ulicach Nowego Bródna było prawdziwą sensacją dla jego mieszkańców, którzy tłumnie wylegli na ulice.

Wczoraj i dziś odbywają się końcowe obchody smoleńskie i przy górnej ścieżce wawaliowej.

Prawidłowy ruch tramwajów na nowo-
wej linii Nr. 21 otwarty będzie jutro --
w niedzielę.

PRZEDŁUŻENIE GODZIN HANDLU.

Na dzieńek drzewzi m. m. s. r. a. pracy i
piłki społecznej, p. kondaszewski w. r. a. n.
Warszawy, z okazji nadchodzących Świąt
Bożego Narodzenia, zezwolił, aby w sobotę dn. 27
X, m. oraz 11 i 18 października, sprzedaż w
sklepiech zjednoczonych m. m. s. r. a. n. koźnego,
drobiu, ryb i pieczywa odbywała się o
dw. godziny (dłużej, t. j. od 19 do 22 godz.)

• STRAJK W GARBARNI

W fabryce garbarskiej Kuchmaka przy ul. Gesiej Nr. 91 wynikił strajk na tle ekonomicznym. Strajkuje około 100 ludzi. Przebieg strajku spokojny.

KWESTA NA PATRONAT.

Dnia 27 i 28 b.c.m. odbędzie się w Wą-
rzawie kwesta na Dom Pracy dla awol-
niących z więzień.

Organizujący zbiórkę tę sadza, że wznieśli ten cel mówi sam za siebie i datki poślą chętnie do skarbowek pań kwe-
stujących.

Biuro Patronatu, Marszałkowska 74 tel 0.60, przyjmuje wszelkie dary w naturze gotówce.

ZEBRANIA I ODCZYTY.

Dzięk: O godz. 8 w. w sal. Tow. nauko-
wego Śniadeckich 8, posiedzenie sekcji
klinicznej Pol. Tow. Med. Społecznej z
odczytem p. H. Brokmara p. t. „Zdoby-
cze pediatrii w dziedzinie badań nad od-
pornością i zapobieganiem chorobom za-
ręcznym”.

ZEBRANIE „OSIEDLA DZIENNIKAR- SKIEGO“.

Dnia o godzinie 5-ej po południu w lo-
kalu Unii sprawozdawców parlamentu
nyc, w gmachu Sejmu odbędzie ważne
zgromadzenia członków osiedla dzielnicy
arskiego. W razie braku kompletu, na-
stępne posiedzenie odbędzie się o godz.
-ej po poł tego samego dnia bez wglę-
na na liście obecnych członków.

WIEC W SPRAWIE GRUZJI

W niedzielę dnia 28 b. m. o godz. 12 w pol. w sali Tow. Higienicznego (Kara 31), odbędzie się staraniem P. O. W. w. Legionistów i Zw. Inteligencji Pracujących wiec protestacyjny w sprawie ruzji p. t. „Najazd bolszewików na Gruję”. Przemawiać będą: sen. Woźnicki, osł. Rudziński, prof. Sujkowski i p. Jolówka. Wejście bezpłatne.

WIECZORNICA TOWARZYSKA.

W sobotę 27 odbędzie się w Polskim Klubie Artystycznym (hotel Polonja) wieczerza towarzyska, druga z rzędu w tym sezonie, dla członków i wprowadzonych gości. Początek o g. 9-iej wiecz.

Stan gospodarki m. st. Warszawy

według exposé w Radzie miejskiej prezydenta Jabłońskiego.

BUDŻET MIASTA.

Rok 1924 jest pierwszym okresem w gospodarce samorządowej o stanie bezdeficytowym. Bo chociaż budżet miasta nie zawiera jeszcze rezerwy wymagalnych na opłaty zaległych procentów i wylosowanych pozycji, które w dość znacznych sumach obejmują kasę miejską, niedobór w każdym razie nie jest już oczekiwany. Na taki stan rzeczy złożyły się trzy czynniki: 1) stabilizacja waluty, 2) rozszerzenie i ugruntowanie uprawnień podatkowych, 3) zmiany i zarządzenia p. o. organizacji magistratu.

Dzięki zarządzeniom Komisji Oszczędnościowej rady miejskiej i Komisji Radzicielskiej magistratu personel magistratu z liczby 2223 osób urzędników, oficjalistów, lekarzy i p. zmalał do 1836 osób a więc o 18 proc. i a liczy 4449 robotników stałych do 4050, czyli o 9 proc.

W związku z tem podnieść należy, że sprawność i wydajność pracy nie tylko się nie zmniejszyła, ale owszem doznała poprawy.

Budżet miasta na rok 1924 wraz ze złożonym w Radzie miejskiej wnioskiem o udzielenie kredytu zamknąć się będzie o 100 zł 43 525 654, gr. 06.

Pierwsze miejsce w pozycji rozchodu w budżecie zajmuje opieka społeczna i szpitalnictwo z sumą 12 604 553 zł, a więc 29 proc. całego prebudżetu; dalej idzie szkolnictwo z wydatkami 10 391 634 zł, następnie wydatki finansowe o wydatku 5 158 654 zł, później wydział techniczny, którego wydatki rozchodzą się na sumę 4 417 292 zł, a kolei wydział II miastowy w wydatkach 3 872 078 zł, straż ogólna prebudżetowa 1 204 898 zł, wydział VI wydział VI 1 204 898 zł. Pozostałe wydziały obejmują łącznie 3 578 671 złotych.

Łączna suma z dochodami miasta wynosi 100 275 850, mk. 1042 193 500.

OSWIATA I KULTURA.

W roku 1924 liczba szkół powszechnych sięgała 170 przy 70 498 uczęszczających uczniów. Obok szkół powszechnych, jako wstęp do nich, miasta prowadzi jeszcze 1 zw. przedszkola. Jest ich ogółem 708 oddziałów, a korzysta z nich 2454 dzieci.

Szkół zawodowych wraz ze szkołą zdobytą dla miasta posiada 3. Uczęszczają do nich 1149 uczniów. Oddzielny typ szkół zawodowych stanowią szkoły zawodowe techniczne i dokształcające. Jest ich obecnie 20 przy projektowaniu powiększenia tej liczby do 33. W roku 1923-4 z nauki w nich korzystało 4900 osób.

Liczba kompletów powiększa się z roku do roku i dotarła obecnie do 180 ze specjalną uwagą na kierunku dla młodych, których w właściwym czasie nie było objęta przynajmniej szkolnym. Na przyszłość planowane było zarejestrowanie 1000 osób.

Gimnazjów miejskich jest 5 z tych jedno przeniesione do własnego lokalu na Wol. Północny gimnazjum ma 972. Poza tem w mieście prowadzi Muzeum Pedagogiczne.

Miasto wysłało w roku bieżącym na kolonje letnie około 1000 dzieci zagrożonych gruźlicą.

TEATRY MIEJSKIE.

Dość troską magistratu są teatry miejskie. Deficytowy dział ten nie jest jeszcze uregulowany na tyle, aby z początkowej fazy reorganizacji móc wyprowadzić jakiegokolwiek wnioski. Dopiero po zatwierdzeniu statutu, który został złożony Radzie miejskiej przed kilku miesiącami, magistrat zajmie się przeprowadzeniem gruntownych zmian w teatrach.

ZDROWIE, OPIEKA SPOŁECZNA I SZPITALNICTWO.

Niemniej poważnym zadaniem miasta jest troska o zdrowie mieszkańców i opieka nad tą częścią ludności, która o siłach własnych wyżywić siebie nie może.

Brak wodociągów i kanalizacji na przedmieściach i brak wody w ogóle przeludnia, nie mieszkań brak kapieli, ogrodów i skwerów, jak również ogólne warunki, nie sprzyjające dobremu życiu ludności, oto są główne przyczyny, dla czego przy dużym nakładzie pracy personelu zdrowotnego wyniki jej są stosunkowo niezbyt dobre. Mimo to stwierdzić należy, że udowodniały, że stan sanitarny Warszawy jest lepszy od stanu innych wielkich miast Zachodu.

Wykonując zadania swoje, Wydział Zdrowia prowadzi doory sanitarne, szpitalnictwo ochronne, utrzymuje kapieliśnię stałą i letnią, stację mleczną, poradnię lekarską dla niemowląt i położnic, zakład izolacyjny, zakład dezynfekcyjny, instytut higieniczny i wreszcie prowadzi propagandę celem polepszenia ludności, jak ma uniknąć chorób zakaźnych.

Wydział Opieki Społecznej i Szpitalnictwa utrzymuje 23 szpitale i zakłady lecznicze, skład materiałów aptecznych, 8 zakładów Opieki Społecznej, 4 stacje miejskie Opieki Społecznej, 2 zakłady dla niepełnosprawnych, 3 oddziały, 12

stytut moralnie sanedbanych chłopców. Dom opuszczonych dzieci tygodniowy. Biuro miejskie pośrednictwa pracy. Praca utrzymywania zakładów własnych wydział utrzymuje 170 łóżek dla chorych w Drewnicy 30 w Zofjówce i Otawce 170 w szpitalu dziecięcym przy ul. Kopernika, wydaje doraźne zapomogi matkom i nie-mowlętom urzędują pólkolonje letnie dla dzieci i niepełnosprawnych (w roku 1924 na 4000 dzieci) wydaje podarki gwiazdkowe (w roku 1924 — 3000 daterek), dotrywa dzieci w ochronkach i szkołach ludowych, utrzymuje około 2000 dzieci w zakładach społecznych i prywatnych. Niezależnie od tego Wydział daje zapomogi na prowadzenie łóżek dla 1500 dzieci i dla 300 dzieci zbieranych z ulicy, utrzymuje dom pracy dla dziewcząt w Czerniakowie na 100 dzieci i ochronisko dla dziewcząt przy ul. Zamajskiego dla 200 dzieci, nadto Wydział daje subwencje 65 instytucjom o charakterze społeczno-dobroczynnym.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.

O bezpieczeństwo życia i mienia mieszkańców miasta troszczy się w głównej mierze państwo, utrzymując w Warszawie znaczne kadry policji, miasto zaś pokrywa jedną czwartą część wydatków na utrzymanie policji państwowej w Warszawie, co wynosi sumę 1 422 179 zł rocznie. Stan naszej straży ogłowej musi ulec gruntownej i planowej zmianie celem dostosowania go do nowych warunków i potrzeb miasta. Na pierwszym punkcie postawiono przejście do automobilizacji straży, które zainicjowane przed kilku laty w znacznej mierze już zostało dokonane, a dalsze prace w tym kierunku idą szybkim tempem. Inne ulepszenia nastąpią niebawem.

KOMUNIKACJA I WYGLĄD ZEWNĘTRZNY MIASTA.

Obecna stabilizacja waluty i z nią osiągnięta równowaga finansów miejskich pozwalają w r. b. poczynić w szerszym zakresie nakłady i w tej dziedzinie gospodarki miejskiej.

W roku bież. wydział techniczny przewiduje podjąć kapitalnemu remontowi 17700 m² bruku z kostki drobnej, 60000 m² z kamienia polnego i 11000 m² z leśną, a remontowi częściowemu 6540 m² bruków z kostki drewnianej, 4100 m² z kostki grubiej i drobnej, 116400 m² z kamienia polnego, 29300 m² szos, oraz 17405 m² chodników. Ważnym elementem w parku Miocinskim, oraz roboty terenowe tamże, dokonane w roku bieżącym, należą również do prac wydziału technicznego. Nad to z dziedzin robót technicznych wymieniać należy odbudowę mostu Poniatowskiego. Jeszcze w roku bieżącym będą założone na wszystkich filarach dźwigary, co pozwoli na całkowite ukończenie mostu i oddanie go do użytku publicznego najpóźniej w czerwcu 1925 r. Będzie to tylko połowa szerokości mostu, wykonana z funduszy państwowych, gdy druga połowa, do której miasto przystąpi natychmiast po ukończeniu pierwszej, prowadzona będzie z własnych funduszy miasta.

Ostatniemi czasami wzmożono oświetlenie ulic miasta o 50 proc., co daje 75 proc. oświetlenia przedwojennego, a nadto zaprowadzono instalację w parku Skaryszewskim, który przy oświetleniu otwarty jest obecnie do godziny 11-ej w nocy.

W czasie od 1918 r. do 1923 r. włącznie wybudowano 27632 mtr. toru tramwajowego, co zwiększyło ogólną długość sieci tramwajowej o 25 proc. oraz odpowiednio uzupełnienie ilości wagonów osobowych. Poczyniono w tym czasie również duże nakłady na renowację całej trasy, którą przyjęto po okupacji nie-mieckiej w stanie zdewastowanym. Nadto w budowie tramwajów miejskich na 1924 r. przewidziane są między innymi wydatkami inwestycyjnymi budowa nowych linii tramwajowych długości 15 km., oraz nabycie 60 wagonów tramwajowych.

WODOCIĄGI I KANALIZACJA.

Niedostateczna ilość wody, a w dalszej konsekwencji nieprawidłowe funkcjonowanie kanalizacji, zmniejszył magistrat, bez względu na to, że stan finansów miejskich był fatalny, do przedsięwzięcia środków zaradczych i w tym celu zostały zakupione w Szwajcarii trzy pompy odśrodkowe, każda o wydajności 34,560 m³ na dobę. Przez to zwiększona zostanie wprawdzie wydajność pomp do około 150 000 m³ na dobę, jednak dostarczenia większej ilości wody stoi na przeszkodzie niedostateczna wydajność filtrów. Dlatego magistrat rozpoczął budowę 6-ej grupy (szesnastu) filtrów o wydajności około 30 000 m³ na dobę, poczem ogólna wydajność stacji filtrów wzrośnie do 120 000 m³ na dobę. Uruchomienie tej grupy filtrów przewiduje się w roku 1925. W związku z tem stało się koniecznem zwiększenie wydajności stacji pomp rzecznych przy ulicy Wodociągowej. W roku 1924 zamontowano 3 nowe pompy odśrodkowe,

które zwiększą wydajność stacji pomp rzecznych do około 150 000 m³ na dobę. W celu powiększenia wydajności filtrów przystąpiono do budowy nad brzegiem Wisły osadników wody, zapobiegających naturalnym spadkowi wody z Wisły poziomowi 750 000 m³, co wystarczy na tygodniowe potrzeby miasta.

Opisanie wyżej roboty zwiększą wydajność wodociągów, która pozwoli zaopatrzyć mieszkańców miasta, korzystających obecnie i mających w najbliższym czasie korzystać z wodociągów w możliwie dostateczną ilość wody (około 1 litra na godzinę i głowę).

WYDZIAŁ ZAOPATRYWANIA.

Wydział Zaopatrywania funkcjonuje na wzór normalnego przedsiębiorstwa handlowego i przemysłowego, samofinansującego się, niezależnego pod tym względem od innych działów gospodarki miejskiej, nieuprzywilejowanego w stosunku do prywatnego handlu, któremu wskutek tego nie szkodzi, lecz pobudza go do większej sprawności i lepszej staranności w wyszukiwaniu źródeł zakupu.

Szersze ramy poza potrzeby własne wydziału i magistratu mają składy towarowe, które posiadają magazyny o pojemności do 2 000 wagonów z obzerzonymi piwnicami, z własną bocznica kolejową, rozgałęzioną do wszystkich magazynów.

Wydatnie powiększa majątek miejski wybudowana przez Wydział wżorowa i według ostatnich wymagań techniki urządzone zaopatrzenia samochodowa z wielką halą remontową, gdzie znajdują się samochody ciężarowe i warsztaty reparacyjne Wydziału.

ELEKTROWNIA.

Elektrownie prowadzi konsorcjum złożone z kapitalistów francuskich.

Konsorcja przewidywała przejście Elektrowni na rzecz miasta od roku 1937. Wskutek jednak warunków wywołanych wojną była możliwość poddania rewizji koncepcji, względnie wprowadzenia dalszych zmian i uzupełnień, któreby pozwoliły miastu wziąć udział w zarządzie przedsiębiorstw i korzystać z części zysku i eksploatacji. Niestety usiłowania miasta nie mogły być uwzględnione, korzystnym rezultatem, bo rząd odmówił zgody na wprowadzenie do koncepcji projektowanych zmian. Wprawdzie później rząd zmienił swoje stanowisko ale wówczas konsorcjum już wycofało się z pertraktacji.

Część miasta zachodnia oświetlona jest prądem elektrycznym prusko-warszawskim, z którego magistrat przeprowadził w roku bieżącym układ bardzo korzystny dla miasta i zapewniający mieszkańcom oświetlenie na warunkach niegorszych od Elektrowni konsorcjum francuskiego.

GAZOWNIA.

Na zasadach koncesyjnych eksploatowała Gazownia Tow. Dessauskie. Po objęciu rządów przez władze polskie, ustanowiony został nad Zakładami Gazowymi zarząd sądowy, a pod koniec r. ub. przejął je rząd, powierzając administrację miastu.

Zmiana administracji dała przedewszystkiem ten wynik, że od tego czasu nie podnoszono cen gazu, choć przez długi jeszcze okres Komisja Statystyczna wykazywała znaczne wyższości a z chwilą, kiedy węgiel uległ zmianie, odpowiednio obniżono i cenę gazu. Gaz w Warszawie obecnie jest tańszy, niż w innych miastach państwa. Mimo to Zakłady Gazowe nie zaniedbały i technicznych ulepszeń, które nie mało wpłynęły na zwiększoną konsumpcję gazu. Oprócz tego podnieść należy, że na obecne ciężkie warunki jest znacznym postępowaniem, że w r. b. Zakład Gazowy przeprowadza 14 km. nowych przewodów dopływu gazu.

ROZBUDOWA MIASTA.

Na zakończenie p. prezydent poruszył sprawę rozbudowy miasta, ujmuje palący ten problem w słowach następujących:

Sprawa rozbudowy to słaba strona samorządu naszego, choroba tocząca organizm gospodarczy: za waluta usprawiedliwiała poniekąd niemożność poczynić miastu w tej mierze do r. b. ale z chwilą gdy nastąpiło odnowienie pieniądza, o-bowiązek miasta wzrósł w stopniu znacznym, aby odrobić zaległości lat ubiegłych. Do tego jednak potrzebne są środki, to też magistrat dawno już przedłożył Radzie miejskiej wniosek o zasilenie funduszu miasta na ten cel i po uzyskaniu odpowiedniej uchwały, niezwłocznie przystąpił do intensyfikacji w tym kierunku pracy. Niezależnie od tego, w krótkim czasie słożył Radzie miejskiej, inny wniosek, umiarkowany do częściowego rozwiązania problemu rozbudowy by wyzerpać wszystko, co tylko w tym względzie jest do zrobienia.

Do interesujących wywodów p. prezydenta miasta, dotyczących spraw, których ze względu na ograniczone miejsce nie

WYPADEK W NOCI

Zabici i ranni.

Wczoraj o godz. 7-ej rano dworzec Główny dla pociągów odchodzących był widownią katastrofy, która pociągnęła za sobą ofiary w rannych i zabitych.

Mianowicie z niewyjaśnionych dotąd przyczyn wyłeciał w powietrze kocioł w kotłowni stacyjnej, mieszczącej się oddawna w starym parterowym budynku od ul. Chmielnej. Ofiarą wybuchu padł przede wszystkim palec Andrzej Król, który na godzinę przed wybuchem objął dyżur przy kotłach. Zginęli ofiary zostały straszliwie zeszpecone.

Drugą ofiarą wybuchu była 11-letnia uczennica Anna Zuchowska, córka kelniera, zamieszkała przy ul. Siłkowskiej 46, która podążała właśnie do szkoły. Nieszczęśliwe dziecko uległo pęknięciu czaszki i po przewiezieniu do szpitala Dz. Jezus wkrótce zmarło.

Pozatem kilka osób zostało rannych lub ciężko rannych.

Sila wybuchu była olbrzymia. Kotłownia zamieniła się w jedną chwilę w sumowisko, zniszczony został parkan odgradzający ją od ul. Chmielnej, gruz zasypał tory kolejowe, ulice, nawet dachy położonych naprzeciwko piętro-wych kamienic przy ul. Chmielnej nr. 60, 62 i 64. W domach tych wyłeciały wszystkie szyby. Część kotła z paleniskiem runęła na wagon III kl. stojącego na drugim torze od miejsca wypadku pociąg Warszawa — Poznań. Wagon został zdruzgotany. Pozatem lecące cegły uszkodziły jeszcze kilka innych wagonów.

Na miejsce katastrofy przybyły trzy oddziały straży ogłowej, które pod dowództwem komendanta straży p. Dutkiewicza zajęły się odgrzebywaniem gruzu. Strażacy też wydobyli z rumowiska zmasakrowane zwłoki palacza Króla, które przewieziono do prosek-torium.

Wkrótce przybyło Pogotowie Ratunkowe, które udzieliło pierwszej pomocy jeszcze jednej ofierze wybuchu, mianowicie 48-letniemu urzędnikowi ambulanu pocztowego Józefowi Rybakowi, który odniósł trzy rany w głowę. Poza tem Pogotowie opatrzyło cztery osoby ciężko rane.

Jednocześnie kordon policji otoczył miejsce katastrofy. Władze policyjne i kolejowe zajęły się energicznie zbada-niem przyczyny wybuchu. Śledztwo prowadzone jest pod kierunkiem są-dziego śledczego.

W ciągu całego dnia wczorajszego trwała praca nad uprzątnięciem gruzu i szkła ul. Chmielnej oraz dachów są-siednich kamienic. Oczyszczenie zostały także tory kolejowe, zaś groźące zawaleniem szczytów murów kotłowni ogro-dzone przewidywanym parkanem.

Według informacji urzędowych wy-buch nastąpił w czasie próby instalacji ogrzewania. Natychmiast po wybuchu zjawił się na miejscu katastrofy p. mi-nister kolei, który osobiście współdziałał przy ustalaniu przyczyny eksplozji.

WYPADKI.

Falszywe 2-złotówki. Szulman Weiman (Gosia nr. 89) podejrzany o fałszerstwo w kasie bagażowej na dworcu głównym usiłował pukać w obieg trzy sztuki fałszywych 2-złotówek w banknotach, przyczem został aresztowany.

Ujęcie szantażystów. Policja 10-go komisariatu aresztowała Zalcera Wahi-kowicza z Milanówka, który był 2-krotnie karany więzieniem, oraz Walerjana Rzed-kiego, również z Milanówka, urzędnika urzędu probierzczego, lecz zawieszono go w czynnościach służbowych od kilku mie-sięcy. Obaj oni są oskarżeni o oszustwo i przywłaszczenie 3 800 zł na szkodę Jana Jerzego (hotel „Wiedeński”).

Skok z II piętra. W domu nr. 55 przy ul. Nowolipki córka krawca 13-letnia Małka Blacharowiczówna w zamierze samobójczym wyskoczyła oknem z II piętra na podwórze. Spadając desperacko wadziła o rozwieszony sznurak i o mur i w tym samym momencie została przy-trzymana za nogi przez piekarza Lejona Mangiela a piekarza Tajtelbaum. Mło-dzianka desperatka, która doznała tylko złamania prawej nogi w okolicy stopy, przewieziono Pogotowie do szpitala żydow-skiego na Chybie.

(continued)

SPORT.

MECZ ARTYSTY — PRASA.

Małe afisze zapowiadają na dzisiaj wielki mecz rewanżowy między drużyną dziennikarzy sportowych, a artystów. Spotkanie to należy do nadzwyczaj interesujących ze względu na to, że na meczach tych publiczność obserwować może grę popularnych w świecie sportowym siłnych w piórze sportowców oraz zawiętych krytyków wszystkich innych meczów — przez własnego.

Z drugiej strony pełna werwy i życia gra artystów zyskała sobie wstępnym bojem sympatję publiczności.

Wszystko więc każe przypuszczać, że dziś o godzinie 3 trzymany parku Sobieńskiego zapelnia się doborową publicznością.

Miej, jak zresztą każde wielkie zawody sportowe — odbędzie się bez względu na pogodę.

WIOSŁARSKI WYŚCIG DŁUGODYS-TANSOWY.

Koło Wioślarzy Warszawskich urządza w dniu 28 b. m. wyścig wielkodystansowy, wewnętrzny na 4 kach dębowych, od krytych, na dystansie Warszawa—Łacha—Wilanowska—Warszawa. Początek o godzinie 10-tej rano. Łódzie od startu będą wypuszczane co 20 minut. Do powyższych łodzi przelozonych zostało 8 żagli. Zaplanowane są tylko osad dwuosobowe, iż przelozowa w Kile W. W. nie baczac na kłopoty szczeni wioślarskiego — wcale nie jest.

JESIENNY WYŚCIG KOŁARSKI.

W dniu 28-go b. m. o godzinie 11-tej rano odbędzie się jesienny wyścig kolarski „Stadion”. Start i meta na 16-ym kilometrze szosy Lubelskiej. Dystans 25 km. Bieg ten dostępny jest dla wszystkich kolarzy miejscowych, tych którzy nie otrzymali jeszcze żadnych nagród w zawodach kolarskich, wszystkich uczestników „Przeglądu Kół”.
Początek o godzinie 11-tej rano.

TURNIEJ O PUHAR KRÓLA ALEKSANDRA.

Jak donoszą z Belgradu, zawody polki o puchar króla Aleksandra Hajdina Split przeciw Sask 6-1. Zawody te odbyły się w Sarajewie. W Suboticy o ten sam puchar rozegrały zawody Jugosławia Belgrad z Sonbor Sport, Belgrad 2-1. Wynik w stosunku 5:1. Oba zwycięstwa zdobyły weszły do finału, który rozpoczyna się w dniu 12 października.

LOS „WIELKIEGO GEORGEA”.

„Wielki” bokser Carpenter, który przegrał z murem roku przyszłego stawał się w walce z Tunneyem, który go pokonał niedawno. Sportowe ciekawości wyrażają się o Carpenterze, że jest on w Europie najniebezpieczniejszym zawodnikiem dla każdego boksera. Charles Lucas, manager boksera Georgea Cooka otrzymał z Australii sumę 1000 f. szl., aby przygotował nowe zawody bokserskie Cooka z Carpenterem. Carpenterowi postawiono wybór między walką z Odbędzie się ona albo w Anglii, albo w Niemczech. Carpenter przybywa obecnie w Dieppe, z rodziną, gdzie trenuje się do nowych zapasów.

Wyścigi konne.

Dzisiaj odbędą się biegi następujące:
I. 600 zł. 4000 m. Xalapa, Leonardo.
II. 500 zł. 1500 m. Bachantka, Troja, Dzina Forward, Tradycja, Bystrzyca.
III. 600 zł. 2100 m. Baratarja, Baghera, Brenta, Nabab.
IV. 400 zł. 800 m. Teer, Dulesnea — Arogantka, Buńczuk, Manon, Barykada, Bajada, Bystrzyca.
V. 400 zł. 2100 m. Hellade Youngmaster, Cylicja, Ciecwa, Lais, Danae Reve d'Or.
VI. 400 zł. 800 m. Bachantka, Fama, Tatiana, Derwisz, Troja, Dziwył, Tajfun.
VII. 300 zł. 1600 m. Tamta, Pride of Bendkow, Celestyna, Batuta, Cecora, Mińsk, Danae, Bien Joué, Brown Princess.
VIII. 500 zł. 2100 m. Marabout, Rosenfels, Reve d'Or, Boek Drill, Herson, Floramour.

NASI FAWORYCI:

- I. Leonardo.
- II. St. Gryzbowski, Bystrzyca.
- III. Nabab, Baghera.
- IV. Bystrzyca, Bajada, Arogantka.
- V. Cylicja, Youngmaster, Hellade.
- VI. Derwisz, Tatiana, Troja.
- VII. Mińsk, Cecora, Batuta.
- VIII. Floramour, Rosenfels.

Akcja rządu w sprawie zwalczania kili.

PAT komunikuje. W celu opóźnienia nagminnego szerzenia się kili (syfilisu) panującej od roku 1848 wśród Huculów w powiatach kossowskim, peczenyńskim i nadwórniańskim ministerstwo spraw wewnętrznych (generalna dyrekcja służby zdrowia) prowadzi planową akcję, polegającą na masowych przeglądach ludności i leczeniu chorych na kilę. Akcja rozpoczęta w ognisku tej strasznej choroby w Żabim, pow. kossowski, rozszerzyła się na trzy powiaty, gdzie pracuje już obecnie 7 lekarzy rządowych, dokonywujących przeglądów ludności i leczących chorych bezpłatnie na koszt rządu. Dotychczas zbadano około 25.000 osób, poddano zaś leczeniu z górą 1.500 chorych na kilę. Ludność odnosząca się z początku niechętnie do lekarzy, obecnie tłumnie zgłasza się do przychodni, dzięki ujawnionym dodatnim wynikom nowoczesnego leczenia kili. Specjalna komisja składająca się z delegata generalnej służby zdrowia dr. Henryka Le Brun, dyrektora wojewódzkiego urzędu zdrowia w Stanisławowie dr. Golebińskiego oraz lekarzy powiatowych dr. Seweryna Bergina i Gielczyńskiego, dokonała 10-dniowej inspekcji i złożyła o wynikach tej inspekcji szczegółowe sprawozdanie. Podnieść należy udział duchowieństwa, przyczyniającego się do uszlachetnienia ludności o skutkach tej choroby, a nawet idący tak daleko, że gr. kat. ordynariat biskupi w Stanisławowie, wydał zarządzenie, aby proboszczowie w miejscowościach objętych chorobą, żądali od zawierających związki małżeńskie świadectwa zdrowia, wydanego przez lekarzy urzędowych. Naukielstwo miejscowe otrzymało odpowiednie popołudnie broszurki, celem ułatwienia akcji wśród ogółu ludności. Ponadto biura pośrednictwa pracy przed zakontraktowaniem robotników, pochodzących z zakażonego okręgu, żądają świadectwa lekarskiego zdrowia każdego robotnika!

30% TANIEJ WĘGIEL 30% TANIEJ
tylko za gotówkę
Węgiel dąbrowiecki.
gruby lub kostka 1 myty zł. 39 z dostawą
Węgiel górnośląski.
gruby lub kostka 1 myty zł. 40 z dostawą
Za tonnę

dostarcza z kopaliń pierwszorzędných bez kamieni i miazgi
„SPÓJNIA” ul. Wronia 59, róg Leszna
telefon 262-69.
Dojazd tramwajami NN. 0, 5, 9, 11 i 16.
UWAGA! Biuro czynne od godz. 8 rano do godz. 7 wiecz. bez przerwy. 3135

OFIARY.

W Redakcji naszego pisma (Szpitalna 12) złożono 13 następujących podręczników szkolnych dla niezamożnych uczniów:
1) J. Chmielewski — Historia Polski, Wyd. VII.
2) J. Chmielewski — Krótka Historia Polski, Czasopisze porębirowe.
3) Henryk Galla — Wypisy Polskie na kl. III.
4) M. Borowiecka — Zadania Arytmetyczne.
5) St. Jankowski — Zbiór zadań arytm. Cz. III.
6) St. Sempolowska i J. Unslicht-Bernsteinowa — Pierwszy Zbiorek po-wiastek i opowieści.
7) St. Sempolowska i J. Unslicht-Bernsteinowa — Drugi Zbiorek.
8) Anna Nalkowska — Geografia Szkolna.
9) St. Jankowski — Pisownia Polska.
10) Z. Parkowska i M. Hertzberganka — Nauka poprawnego pisania, Cz. I.
11) Toż samo, Cz. II.
12) Toż samo, Część III.
13) Szober, Niewiadomska i Bogucka — Nauka pisowni we wzorach.
Wymienione podręczniki mogą otrzymać niezamożni uczniowie po przedstawieniu świadectw swych przełożonych.

Zapisujcie się do L. O. P. P.

ŻYCIE GOSPODARCZE.

Wystawa w Konstantynopolu.

Już w pierwszych dniach po otwarciu wystawy kursowały sporadyczne pogłoski o zawarciu większych umów sprzedaży przez szereg wystawiających przedsiębiorstw rozmaitych bract. Entuzjastów utrzymywali nawet, że ani jeden z eksponatów nie powróci do kraju. Wśród samych przemysłowców, w danym wypadku najbardziej kompetentnych, nie zaprzeczano tym informacjom, przeciwnie, potwierdzano, że poważne portrakcje są w toku, zaznaczano jednak przytem, że turecki kupiec jest powolny i nie decyduje się łatwo, skutkiem czego do ostatniej chwili należy być przygotowanym na jego cofnięcie się.

Nie wiemy, ile z tych rozpoczętych transakcji doszło ostatecznie do skutku; depesze Pat'a są w tym względzie nader optymistyczne. Nie sądzimy jednak, żeby liczba dokonanych sprzedaży miała być bezwzględnie sprawdzianem powodzenia wystawy. Wchodzą tu bowiem w rachubę jeszcze dalsze momenty, które w danej chwili bardzo jeszcze trudno jest cyfrowo wyrazić.

Dla oceny obecnego znaczenia Turecji jako rynku zbytu dla polskich wyrobów należy wziąć pod uwagę, że politycznie chwila bieżąca jest niewątpliwie korzystna dla nawiązania stosunków handlowych z tym krajem. Turecja w rezultacie wojny odnosi się do wielkich mocarstw zachodnich z niezaufaniem, którego dowody można spotkać na każdym kroku. To niezufanie przenosi się też oczywiście na sferę handlową, skutkiem czego wyrob polski caeteris paribus byłby niezawodnie przez odbiorców tureckich chętniej widziany, niż np. wyrob angielski.

Jednak pojemność rynku dzisiejszej Turecji jest nikła. Wprawdzie kraj ten posiada niekiedy katastroficznie, jakie, przesyła, zachowuje od lat stabilizowaną walutę — szczególnie tak ciekawy, że wywarłyby, właściwie odrębnego studium. Również pieniądź, zwłaszcza w popołudniu z namul, jest zdumiewająco tani. Nie zmienia to wszakże faktu, że Turecja w rezultacie wojny, które właściwie dopiero w roku ubiegłym ukończyła, jest gospodarczo w najwyższym stopniu wyczerpana. Poziom życia chłopów anatolijskich, którzy stanowią większość ludności dzisiejszej republiki tureckiej, jest podobno niesłychanie niski. A również i Konstantynopol nie jest dzisiaj tem, czem był dawniej. Liczyć się tu trzeba również z forsownem rugowaniem, według postanowień traktatu lozańkiego, znie-nawadzonego miejscowego elementu greckiego, który dotąd monopolizował cały handel turecki w swoim ręku.

A zatem nawet, jeśli pewne większe transakcje ewentualnie doszły do skutku na samym wstępie, nie mogą one być jeszcze poczytywane za dowód, że polski wywóz towarowy do Tureji posiada świetne perspektywy; możliwości te należy ocenić trzeźwo. Natomiast jako poważny odbiorca dla pewnych kategorii naszych wyrobów mógłby wchodzić w rachubę rząd turecki, zwłaszcza w zakresie dostaw dla armji. Zdaże się, że w tej dziedzinie poważne wysiłki mogłyby dać istotnie poważne rezultaty.

Poza sferą transakcyjną czysta kupiec-

kich, przy których Polska z natury rzeczy byłaby stroną znacząco bardziej czynną, bliższą współpracy obydwóch krajów mogłaby w zasadzie rozciągnąć się i na inne pola. Odradzająca się Turecja, pragnąca swą niezależność polityczną uzupełnić także gospodarczo niezależnością od mocarstw, które dotąd posiadały dominujący wpływ na jej terenie, poszukuje i potrzebuje pomocy wszelakiego rodzaju. Polska, z punktu widzenia tureckiego, może posiadać po temu właściwe polityczne kwalifikacje, tak że współpraca z nią nawet chętnie byłaby przyjęta, jednak prosta przezorność nakazuje nam nader ostrożnie ocenić pod tym względem nasze własne siły i środki. Inwestowanie jakiegokolwiek kapitałów polskich w Turecję, skądinąd przy obecnych koniunkturach z pewnością bardzo korzystne, wydaje się całkowicie nielegalnem, póki u nas samych kryzys finansowy trwa w najostrzejszej formie i ty-siące pilnych potrzeb nie może doczekać się zaspokojenia. Natomiast wobec zaznaczającego się w Turecji gwałtownego braku sił fachowych wszelkiego rodzaju, nie jest wykluczonem, że Polska, która w pewnych dziedzinach, np. technicznej, posiada ich nadmiar, mogłaby przysłać jej z czynną pomocą. Jednak i tu liczyć się trzeba z silnem współzawodnictwem innych narodów.

Aby ocenić w całości znaczenie i ewentualne wyniki wystawy w Konstantynopolu, nie można jednak poprzestać na rozpatrywaniu możliwości, otwierających się dla nas w samej Turecji. Konstantynopol jest bowiem i dziś jeszcze punktem wyjściowym dla handlu Europy z krajami bliskiego Wschodu, aczkolwiek w ostatnich latach Pireus zaczyna podobno robić mu poważną pod tym względem konkurencję. To też ze strony krajów niemieckich wystawy polskiej poczynione zostały odpowiednie kroki, aby pokazać naszym wyrobom przemysłowych iad Bosforem zainteresować również i dalsze rynki, jak Grecja, Persja, Syria, Palestyna, a nawet Egipt i Afganistan. Wspominaliśmy już o tem, że spolszczane było przybycie na wystawę różnych delegacji świata handlowego tych odległych krajów.

Byłoby próżną stratą czasu zastanawiać się obecnie nad tem, czy stosunki handlowe, jakie w ten sposób usiłujemy nawiązać, dadzą rzeczywiste praktyczne owoce. W każdym razie sam fakt, że taką próbę czynimy, uważać należy za dodatni. Albowiem ekspansja handlowa latwiej skierować się może w kierunku wschodnim niż zachodnim; póki zaś Rosja pozostaje poza nawiązaniem normalnych stosunków handlowych, kraje bliskiego wschodu mogą stać się jednym z głównych dla tej ekspansji rynków.

Z tych wszystkich przyczyn nietylko ze względów politycznych, ale również i ogólnogospodarczych witamy z zadowoleniem urządzenie wystawy przemysłu polskiego w Konstantynopolu, aczkolwiek doraźnie korzystne, jakie ona dać może, oceniamy pragnieniem bez żadnego fałszywego optymizmu.

E. R.

Rada przemysłu wojennego.

W celu zainteresowania odpowiednich czynników społecznych sprawami przemysłu wojennego i nawiązania ściślejszego kontaktu pomiędzy władzami rządowymi a sferami przemysłowymi minister spraw wojskowych postanowił utworzyć, jako swój organ doradczy, radę przemysłu wojennego i wnosł obecnie na radę ministrów projekt ogłoszenia rozporządzenia. Rada przemysłu wojennego miałaby za zadanie opiniowanie i inicjowanie kwestyj, związanych z kwestją rozwoju przemysłu wojennego. Do takich spraw należałyby kwestje polityki przemysłowej, mającej wpływ na rozwój przemysłu wojennego, sprawy taryfowe, sprawy polityki celnej, kredytów, traktatów

handlowych, większych zamówień i t. d., sprawy ustawodawstwa wojennego, niezbędnego dla przeprowadzenia mobilizacji życia gospodarczego, sprawy ułatwień dostosowania przemysłu prywatnego do produkcji wojennej, wreszcie opiniowanie spraw, związanych z administracją przedsiębiorstw państwowych przemysłu wojennego. W skład rady, prócz stałych delegatów ministerstwa przemysłu i handlu, ministerstwa skarbu i ministerstwa relacji i dóbr państwowych, po spolszczeniu projektu ministra spraw wojskowych przez radę ministrów, wchodziłyby wybitni fachowcy z danego przemysłu i nauk technicznych, powołani do niej przez ministra spraw wojskowych.

Konsulski

Fabryka w Chorzowie zatrudniająca 1634 robotników, rozpoczęła już jednorazową sprzedaż. Ogólny przebieg sprzedaży w gospodarstwie krajowym nie pozostał bez wpływu na siłę i zdolność kupna rolnictwa polskiego. To też konsumpcja azotniaku w tym sezonie niewiele się zwiększyła, ale jak to normalnie być powinno, lecz przedwzrostem znacznie w tym poszła. Ponieważ dzięki technicznemu udoskonaleniu fabryki produkcja azotniaku znacznie powiększa sprzedaż wewnątrz kraju natomiast się zmniejsza, znajduje się obecnie już 19.000 ton gotowego produktu na składzie. Tegoroczne zięrowanie przyniesło nam się niewątpliwie w znaczący mierze do zmniejszenia się krajowej konsumpcji.

Wobec takiego stanu rzeczy forsaje fabryka eksport zagranicę. Pomimo, że ceny w Chorzowskiej fabryce są znacznie niższe od cen zagranicy, to jednak z przyczyn nadmiernej wysokości frachtów przez Niemcy nie mogła fabryka przetranszować do Francji Belgii i Holandii. Jako jedyne możliwe rynki eksportu pozostały: Czechosłowacja i Austria, gdzie zdołano dotąd 3.000 ton amoniaku. W sierpniu produkcja azotniaku wynosiła 5.066.125 kg., sprzedaż w kraju 925.736 gr., sprzedaż za granicę 162.675 gr.

Prace około uruchomienia nowych dźwiał w fabryce są na ukończeniu i w najbliższym miesiącu mają być puszczane w próby ruch oddziały kwasu azotowego oraz sztucznej soli.

Przemysł polski na wystawach zagranicznych.

Coraz częściej donoszą placówki konsularne polskie o braku solidarności i współpracy z konsulatami polskich producentów i eksporterów na terenie zagranicznym. Urządzenie wystaw ekspozycyjnych polskich na międzynarodowych wystawach — bez względu na potrzebę dla reklamowania naszej rodzimej produkcji — napotyka między innymi na tę trudność, że cały szereg firm polskich posiada w danym państwie swych przedstawicieli, o czym jednak konsulat nie są poinformowane. Znajomość reprezentacji polskich firm odegrałaby bardzo ważną rolę przy organizacji wystawy, mogłaby bowiem uzyskać cały szereg wystawców bez naradzenia wytwórni na koszt przesyłki na specjalne przesłanie eksponatów.

Zdarzały się wypadki, że część polskich fabryk, a raczej ich przedstawicieli zagranicą, eksponaty swe zamieściła w pawilonach obcych państw lub pod firmą obcego przedstawiciela bez podkreślenia, że chodzi o fabrykat polski.

Niezależnie od powyższego specjalnego wypadku reklama polskiego przemysłu w ogóle jest jeżeli nie bardzo utrudniona, to w każdym razie nie dość sprężysta, gdyż przy takim stanie rzeczy cały szereg pytań, które bezustannie do naszych konsulatów nadchodzi, mogłyby być bezpośrednio i szybko załatwiane przez skomunikowanie pełnomocnika z przedstawicielem, zamiast odesyłania go do wytwórni, która dopiero po stracie czasu, a czasem i koniunktury, kieruje go do swego przedstawiciela.

Procedura powyższa niewątpliwie naniósłaby całą szkodę propagandową naszym placówkom.

W celu usunięcia tego stanu rzeczy ministerstwo przemysłu i handlu uprasza poszczególne firmy, mające kontakt z zagranicą, o wskazanie swych przedstawicieli zagranicznych wprost ministerstwu przemysłu i handlu.

Wzrost na zakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach przemysłowych.

W najbliższym czasie ma być wniesiony na radę ministrów projekt ustawy o zniżkach dla zakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach przemysłowych. Projekt przewiduje na cel inwestycyjny w tym celu podwyższenie w podatkach tych zakładów przemysłu, których produkcja jest połączona bądź bezpośrednio, bądź pośrednio ze stanowiącymi obronę państwa.

Ust. także otrzymała przedsiębiorstwa przemysłowe, lub uruchamiające nową produkcję, mające na celu zainstalowanie inwestycji przemysłowych. Polega ona na

zwiększeniu na okres trzech lat od podatku przemysłowego, opłat państwowych i samorządowych, od nabycia lub dzierżawy nieruchomości o pewnych opłatach stemplowych. Ponadto będą udzielane ulgi przy nabyciu gruntów rządowych dla budowy zakładów przemysłowych oraz inne ułatwienia.

KRONIKA KRAJOWA.

Wpływ na dane publiczne i monopolu. Zestawienie z wpływów z dania publicznego i monopolu za 8 ubiegłych miesięcy wykazuje, iż wpływ podatków zwiększa się systematycznie od stycznia i tylko w maju i czerwcu ulegał pewnemu zmniejszeniu.

O systematyczności tego wzrostu najlepiej świadczy wpływ podatków pośrednich, które wpływają do skarbu państwa stale bez podziału na raty i bez odroczeń, którym ulegają podatki bezpośrednie. Z podatków pośrednich w styczniu wpłynęło 8,3 mil. zł., w lutym 11,7 mil. zł., w marcu 13,3 mil. zł., w kwietniu 17 mil. zł., w maju 15,9 mil. zł., w czerwcu 18,7 mil. zł., w lipcu 21,3 mil. zł., w sierpniu 24,6 mil. zł.

Opłaty stemplowe, które najlepiej świadczą o tendencji życia gospodarczego warstwy, są również nieprzerwanie w styczniu 2,5 mil. zł., w lutym 3,9 mil. zł., w marcu 5,9 mil. zł., w kwietniu 6,2 mil. zł., w maju 6,3 mil. zł., w czerwcu 6,2 mil. zł., w lipcu 7,4 mil. zł., w sierpniu 7 mil. zł.

Wpływy z cel również stale warstawa, mimo, iż cyfry każdorazowe wpływów podlegających stosunkowo dużym wahaniom ze względu na nierównomierną wpłatę należności celnych przez w. m. Gdańsk. W styczniu wpłynęło z cel 5,3 mil. zł., w lutym 7,9 mil. zł., w marcu 13 mil. zł., w kwietniu 21,1 mil. zł., w maju 17,6 mil. zł., w czerwcu 14,8 mil. zł., w lipcu 22,5 mil. zł. i w sierpniu 22,8 mil. zł. Mniejszy wpływ w czerwcu tłumaczy się znaczącą zaległością Gdańska.

Staly wzrost wykazuje również synek a monopolów: w styczniu 3,5 mil. zł., w lutym 4,2, w marcu 8,2, w kwietniu 10,6, w maju 12,6, w czerwcu 14,2, w lipcu 18,8 i w sierpniu 12,9 mil. zł. Mniejszy wpływ w sierpniu jest przejściowy, gdyż ze względu na likwidację fabryk prywatnych dużej ilości wyrobów zostało wyprodukowanych przez fabryki prywatne w lipcu, co uwiadacza się przez wzmocniony synek monopolu w tym miesiącu.

Z zestawienia tego widać, że wpływ skarbu państwa warstawa stosownie do przewidywań budżetowych, zapewniając budżetowi tegorocznemu bezdeficytowy i świadcząc, iż wnioski o zmniejszeniu się siły podatkowej ludności są bezpodstawne.

Bilon srebrny.

W pierwszych dniach października wystana ma być z Ameryki pierwsza partja złotych w ilości 1.500.000 sztuk. Ogółem ministerstwo skarbu zamówiło w Ameryce monet srebrnych na sumę 45 milionów złotych.

Konwersja pożyczek państwowych.

Urząd Pożyczek Państwowych od dnia 1. do 24 b. m. załatwił 2.772 założeń o konwersję pożyczek państwowych dawnych emisji na złotową pożyczkę konwersyjną.

Dotychczas wymieniłono asygnat skarbu polskiego z r. 1918 na 443.500 rubli, 81.900 koron i 247.900 mkp.; obligacji 5 proc. pożyczki długoterminowej na sumę 136.721.900 mkp.; obligacji 5 proc. pożyczki krótkoterminowej na sumę 12.360.900 mkp.; obligacji 4 proc. pożyczki premijowej (Milionówki) na sumę 342.364.000 mkp.

Wzrost na te obligacje wypłacono w pożyczkach konwersyjnych świadczeń w ulamkowych oraz gotówką 2.024.036 złotych 93 grosze.

Przy sposobności zaznaczamy, iż na prowności asygnaty i obligacje tych dawnych emitowanych przyjmują do wymiany na pożyczkę konwersyjną wszystkie kasy skarbowe z wyjątkiem Warszawy, w której wymiana uskutecznia bezpośrednio Urzędem Pożyczek Państwowych (Pałac Łuksemburski ul. Senatorska).

Nadto obligacje do wymiany przyjmują oddziały Banku Polskiego.

Sprawy celne.

W dniu 30 b. m. zaczęły obowiązywać rozporządzenia ministrów skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i dóbr państwowych uzupełniające ustawę o uregulowaniu stosunków celnych.

W myśl tego rozporządzenia od pozwoleni wydawanych na przywóz towarów zakazanych pobierana osobna opłata manipulacyjna w wysokości 0,4 proc. od wartości towarów objętych pozwoleniem, a wartość tych towarów określać będzie m. in. w przemyśle i handlu.

Od towarów wywozowych, które podlegają cłu wywozowemu pobierana będzie opłata w sumie 5 proc. od sumy cła (najmniejszej 0,50 zł. od każdej przesyłki).

Od towarów wywozowych, które nie podlegają cłu wywozowemu pobierana będzie opłata 0,02 zł. od 100 kg. z wyjątkiem towarów wymienionych w p. 1 poz. 96 Taryfy celnej, od których pobierana będzie opłata 0,01 zł. od 100 kg. (minimum 50 gr. od każdej przesyłki).

Wzrost na zakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach przemysłowych.

Wczoraj powrócił z podróży po województwach wschodnich p. minister przemysłu i handlu J. Kiedrzyński. W czasie 2-dniowego pobytu w Wilnie i Białymostku, dokąd udał się p. minister celem poznania stanu i potrzeb okolicznych przemysłów na Wschodzie oraz zbadania i stwierdzenia potrzeb krajowej służby technicznej, p. minister przyjął cały szereg delegacji i wysłuchał postulatów kół zainteresowanych. P. minister przyjmował delegacje przemysłu i handlu, przemysłu i rolnictwa, przemysłu i rzemiosła i t. p.

Delegacje przedłożyły p. ministrowi dotychczasowe kroty, cel, handlu z Rosją, celów, dokształcających szkolnictwa zawodowego, podatku obrotowego i t. d. P. minister wszystkie postulaty łaskawie przyjął pod uwagę i obiecał w miarę możliwości uwzględnić w porozumieniu z innymi resortami.

Sytuacja w kieleckim.

Firmy przemysłowe kieleckiego okręgu pracują intensywnie, zwiększając ilość robotników i produkcję.

W branży metalowej sytuacja na rynku jest bardzo dobra, w szczególności na zlecenia emalowanie i na naczyńa rolnicze; zapotrzebowanie jest spowodowane na kilka miesięcy. Z powodu spadku cen na surowce nastąpiła zmiana cen na gotowe wyroby, natomiast siła kupna wstąpiła wzrostu z powodu zwykłej cen na zboże; eksport maszyn rolniczych, rur i odlewów w dalszym ciągu bez widoków, z powodu cichej i niemieckiej konkurencji. Eksport wyrobów emalowanych olukskich fabryk stale się rozwija, osiągnął już 50 proc. całej produkcji, jak widać z wydawanych zaświadczeń walutowych. Eksport ten kieruje się do Łotwy, Rumunii, Bułgarii, Turcji, Malej Azji, Afryki Północnej, Anglii i Ameryki.

W przemyśle drzewnym nastąpiło również pewne polepszenie, mianowicie uruchomiono szpikarnie, produkcja których spadła z powodu zastój w Łodzi. Obecnie otrzymane zamówienia dla przedalni czołchowskich i Zyrardowa; w dziale giętych mebli również pewne ożywienie, z powodu zamówień wewnątrz kraju, a w szczególności z kresów, Wschodniej Małopolski i poznańskiego.

Zniesienie podatku hotelowego w Gdańsku.

Na wniosek zarządu N. Gdańskich Targów międzynarodowych postanowili czynnikmi międzynarodowe w Gdańsku znieść 40 proc. podatku hotelowy już z dniem 1 października. Postanowienie to ma dla Targów bardzo wielkie znaczenie, ponieważ redukuje koszty pobytu Gdańsku w bardzo znacznym stopniu. Zniesienie to obowiązować będzie również na przeciąg jednego roku.

Dodatkowe połączenie połączenie Gdańsk-Berlin.

Z okazji Targów Gdańskich uruchomione będą między Gdańskiem a Berlinem w dniach od 25 września do 7 października r. b. dodatkowe połączenia pociskowe. Pierwszy pociąg odczeka z Berlina w dniu 25 września o godz. 10.37 wieczór i przybędzie do Gdańska nazajutrz o godz. 8.4, pierwszy zaś pociąg z Gdańska odczeka również 25 września o godz. 8.10 wieczór i przybędzie do Berlina nazajutrz o godz. 6.47. Pociągi te będą miały po 3 wozy cyplinalne.

Walka z fałszowaniem banknotów.

Dnia 24 b. m. w ministerstwie skarbu z udziałem przedstawicieli zakładów graficznych, mennicy i władz śledczych odbyła się konferencja w sprawie ustalenia sposobów, zmierzających do możliwie szybkiego ujawnienia sprawców fałszowania banknotów.

Postanowiono opracować i ustalić sposoby walki z fałszowaniem i uzgodnić między władzami skarbowymi, śledczymi i sądowymi.

Ogólne zgromadzenie akcjonariuszów Silesji.

Wczoraj w Wiedniu odbyło się walne zgromadzenie tow. aks. Silesia Ze spr. wodowania z r. 1923 wynika, że rok ten zamknięty został z czystym zyskiem około 110 milionów koron. Sprawozdanie je-dynymy przyjęto, oraz postanowiono nastroficznie towarzystwa według przepisów prawa polskiego. W sprawie nastrofikacji dr. Forster doniósł, że wedle ustaw polskich każda akcja winna wynosić nie mniej 10 zł. Zadaniu temu towarzystwo Silesia może zadośćuczynić w drodze skomasywania akcji. Ryczałt długów Silesji wynosi dwa miliony franków szwajc. Towarzystwo mogłoby zostać zupełnie uzdrowione przez dopływ 4 mil. fr. szwajc. (PAT).

KRONIKA ZAGRANICZNA

Wystawa w Konstantynopolu. Wystawa nasza w Konstantynopolu cieszy się coraz większym powodzeniem, budząc zainteresowanie całego Bliskiego Wschodu. Na wystawie odbyła się wczoraj kupców perskich i specjalna delegacja Afganistanu, co jest dowodem na zainteresowanie się tych krajów przemysłem polskim i zapowiedzią, że rezultaty wystawy

odpowiadać będą jej celom. Z innych wy-cieczek, jakie w ostatnich dniach świadczyły wystawie, wymienić należy grupę rumuńską, oraz komisję kolei anatolijskiej. Frekwencja dzienna wystawy wynosi już ponad 5.000 osób. (PAT).

Jarmark w Nizkim Nowgorodzie.

(m) Doroczne targi nowogrodzkie rozpoczęły się 2 dn. i sierpnia przy benedyktach niebryt pomysłach. Klęka nieprze-dziwa, która dotknęła polskie, najbogatsze gubernie, wpłynęła ujemnie na kupczą siłę ludności. Przytem niedawne targi w Baku wykazały, iż wyroby rządowych przemysłowych zakładów kosztują niepo-miérnie wysokie ceny. To też obecne targi nowogrodzkie odbyły się pod hasłem niższych cen i przystosowania ich do ogólnych warunków. Rząd sowiecki wyznaczył specjalnego komisarza, który ma kontrolować ceny przy zawieranych kontraktach.

Pierwsze sprawozdanie komitetu giełdowego podaje następujące dane: w komitecie było zarejestrowanych 114 wystawców, z czego 73 rządowych, 18 akcyjnych i 23 prywatnych. Obrót pierwszego tygodnia nie był znaczący: przy współudziale komitetu zawarto 22 kontrakty na sumę 532 tysięcy rubli. Drobnymi operacjami zawarto 50 na sumę 134 tys. rubli. Sprawozdanie podkreśla prawie zupełne usunięcie maklerów przy zawieranych interesach, z których 70 proc. zawarto bez wszelkiego pośrednictwa. Większość zakupów dotyczyła wyrobów metalowych, włókienniczych i towarów kolonialnych.

Belgijskie kapitały w Estonii.

(m) Konsorcjum belgijskich bankierów zaproponowało rewelskim magistratowi w razie udzielenia odpowiedniej koncesji, objęcia budowy elektrycznej centrali i zakładów gazowych, a także rozbudowę tramwajowej sieci miejskiej. W razie dojścia do skutku prowadzonych rokowań nowe towarzystwo samierza przystąpi do budowy z kapitałem i miliardą estońskich marek. Fakt ten jest uważany jako polepszający objaw zaufania zagranicy do estońskiego gospodarstwa narodowego, którego nie naruszył nawet przebywający chwilowo kryzys.

Zakupy Rosji w Czechosłowacji.

(m) Rosyjska misja handlowa w Pradze zakupiła w ciągu ostatnich trzech miesięcy przeszło 700 wagonów rozmaitych towarów, głównie maszyn i ich części, wyrobów metalowych, stali, chemicznych, przedziwnianej, maszyn rolniczych, chemikaliów, aluminium itd. na ogólną sumę około 60 milionów koron. Obecnie, jak donosi „Prager Presse“, prowadzone są rokowania z wielkimi czeskiemi firmami o dostawę 50 wagonów rur, 80 wagonów blachy do dynamotorów, kilka turbin i całkowitem uposażeniem i szeregiem pomniejszych artykułów. Działalność rosyjskiej misji handlowej w Pradze ma być jakoby rozszerzona.

Wycofanie korony austriackiej.

W najbliższych miesiącach korona austriacka zostanie wycofana z obiegu a na jej miejsce wprowadzona będzie nowa waluta, której jednostką będzie szyling austriacki. Odsłony projekt ustawy przewiduje ustalenie relacji szylinga do złota. Wydane dotychczas szylingi mają wartość 10.000 koron papierowych. Nowa waluta zostanie wprowadzona prawdopodobnie od Nowego Roku 1925. (LAW).

TYDZIEŃ POLSKI W AMERYCE.

Wystawa zabawek.

Amerykańska Polska izba przemysłowo-handlowa w Polsce otrzymała od dr. F. E. Franczaka, prezesa „Polish Golden Jubilee Week, Inc.“ komunikat następującej treści: przyczem informuje, że komitet organizacyjny tej wystawy interesuje się głównie zabawkami dziecięcymi, lalkami, ozdobami na choinkę, koronkami, wyrobami z drzewa, drobną galanterią metalową i t. p.

Do wszystkich pp. fabrykantów kupców i wytwórców na ziemiach Rzeczypospolitej Polskiej.

W roku bieżącym jedna z najsilniejszych sił polskich w Stanach Zjednoczonych w mieście Buffalo, N. Y., obchodził pół wieku swego istnienia. Miejscowe stowarzyszenie kupców i przemysłowców postanowiło obchodzić tę rocznicę bardzo uroczysto i uchwaliło urządzać tak zw. „Tydzień Polski“ (Polish Golden Jubilee Week, Inc.), a stworzyć przy z grona całego obywatelstwa odpowiedni komitet, do którego należałoby nalepywać się osobistości miejscowego społeczeństwa, opracować program, który odbyłby się w dniach od 22 do 29 maja 1925 r.

Program jest następujący:

- Urządzenie wystawy przemysłu polskiego jak tutejszego tak i w innych miejscowościach amerykańskich.
- Urządzenie wystawy prób towarów z Polski, nadających się do przewozu w granice Stanów Zjednoczonych.
- Urządzenie wystawy obrazów polskich i innych przedmiotów artystycznych oraz pras polskich.
- Urządzenie „sejmu koncertów“ i przedstawień teatralnych celem zainteresowania publiczności amerykańskiej.
- Urządzenie „biurokracji“ Kier.

FELPLIN.— Otrzymał grzech — Grzy. ba obrzyzmiał rosnące w lasie grabowskiemu nabezwoję Badzech. Grzyf ten zwany „grabowym” (Rolsionis ru. fus) miał 12 cm. średnicy, 15 w owadzie i ważył 200 gramów. Miłoś takich rosmiarów był zupełnie zdrowy, starzył na kolację dla 2 osób a był bardzo smaczny.

Izba Skarbowa przyaresztowała pieniądze miejskie.

Ministerstwo Skarbu przysłało na imię Magistratu m. Białegostoku znaczną sumę w związku z prowadzonymi robotami publicznymi. Jednakże pieniądze tych podjąć nie może, gdyż Izba Skarbowa rejele je z tytułu zaległej należności Skarbu na utrzymanie policji. Wobec zbliżenia się wypłaty

miesięcznej pensji urzędnicy Magistratu są w obawie, czy otrzymają na czas pobyty.

Kasa magistracka jest w kłopotcie, gdyż, licząc na przyznaną pożyczkę, Magistrat wydatkował rozporządzone pieniądze na roboty publiczne.

Cennik na mięso i wędliny

Podany przez Św. Rządników.

Słonina	Kilg. 2.50
Sadło	2.50
Smałek	3.—
Boczek wędzony	2.50
Wolowina	1.35
Baranina	1.30
Kielbasy suche	3.50
Kielbasa krakowska	3.—
Kielbasa polska	2.80

Serdelki i parówki	Kilg. 3.—
Selceson i leberki	2.50
Mięso ze słoniny	2.—
Boczek świeży	2.—
Szab i szynka świeża	2.22
Kaszanka	1.—
Szynka gotowana	3.30
Rozmaitość	3.—

KRONIKA.

Tramwaje Białostockie. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wezwło telegraficznie prezydenta m. Białegostoku do zreferowania sprawy tramwajów w Białymstoku w związku z wyznaczoną na dzień 15 października r. b. hetyacją majątku Belgijskiego Towarzystwa Tramwajów. Wiceprezydent Łuszczewski wyjechał w nocy do Warszawy, zaopatrzonej we wszystkie materiały, dotyczące wymienionej sprawy.

Należy przypuszczać, że przedsiębiorstwo tramwajowe zabiega w drodze dyplomatycznej u władz centralnych w Warszawie o nadanie innego kierunku sprawie postanowionej likwidacji stosunków z przedsiębiorstwem.

Trucielka. Niejaka Antonina Szepczuk, skazana przed kilkoma miesiącami przez Sąd Okręgowy w Białymstoku na 10 lat ciężkiego więzienia w głosnej sprawie o otrucie swego męża oraz pasierbów, została wczoraj przez Sąd Apelacyjny uniewinniona.

Wilk. Donoszą nam ze wschodnich krańców powiatu Białostockiego, że wilki coraz bardziej się rozmnażają. Mnogość wypadków porwania przez wilki owiec. Należałoby zorganizować większą obławę dla wytepienia szkodzińców.

Zabójstwo w herbaciarni. Niejaki Feliks Bojkowski mieszkaniec wsi Hołnowo gm. Trzciannę zmarł onegdaj wskutek uderzenia, otrzymanego podczas kłótni w herbaciarni p. Hoławskiej. Władze policyjne poszukują sprawcy w osobie Stanisława Snińskiego.

Dokształcanie kursy zawodowe. Dn. 26 b.m. pod przewodnictwem pana Wojewody odbyło się zebranie, mające na celu zrealizowanie myśli wznowienia tak b. potrzebnych w Białymstoku do kształtujących kursów zawodowych.

Niezbędność zawodowego kształcenia młodzieży poruszyliśmy już kilka krotkimi na łamach naszego pisma. To też z radością należy powitać fakt zainteresowania się tą sprawą zarówno władz, jak i społeczeństwa.

Dyskusja na zebraniu toczyła się nad potrzebą kursów dokształcających, które wszyscy uznali za niezbędne, i nad sposobem ich zorganizowania.

Wobec tego, że Ministerstwo W.R.O.P. pokrywa znaczną część kosztów utrzymania szkół dokształcających zawodowych, postanowiono rozpocząć prace i powołać Komitet, który zajęłby się uruchomieniem szkół oraz zebraniem reszty potrzebnych funduszy.

Drugie organizacyjne zebranie Komitetu odbędzie się w poniedziałek dn. 29 b.m. o godz. 7 wieczorem.

Należy przypuszczać, że zainteresowane najbardziej sfery ziemieśnicze dopomogą Komitetowi, a Samorząd Miejski i pan Inspektor Pracy dołożą wszystkich starań, aby ożywić tak pożyteczny przejaw ruchu w życiu społecznym Białegostoku.

Komlaja Okręgowa Związka Polakiego Hanc. Szkół Powaszechnych na wczorajszym zebraniu wyłoniła Komisję Oświaty Pozaszkolnej, która w najbliższych dniach rozpocznie prace.

Zarząd Wojewódzkiego Komitetu Ligi Obrony Powietrznej Państwa obradował wczoraj pod przewodnictwem pana Wojewody nad organizacją tygodnia zbioru na rzecz Ligi, który w całej Polsce został wyznaczony na okres 5—12 października r. b.

Uchwalono zbórkę uliczną w dn. 5 i 12 października.

Sekcja odczytowo-teatralna zwróciła się do dyrektora Skąpskiego z prośbą o wystawienie w dn. 5 października premjery oraz o przeznaczenie dochodu na rzecz Ligi. Przed przedstawieniem będzie wygłoszony przez fachowca referat o lotnictwie.

W ciągu tygodnia odbędzie się szereg pogadań w celu spekularyzowania idei Ligi Obrony Powietrznej Państwa.

Projektowane są również przedstawienia kinematograficzne, zawody hipiczne, mecze i t.p.

We wtorek dn. 30 b.m. o godz. 6 pp. odbędą się w gmachu Magistratu posiedzenia sekcji kwesty ulicznej i odczytowo-teatralnej.

„Wesołe tańcuchy.” Zbliża się jesień, a z nią „tańczący sezon”. Ukazały się już „zachęcające” reklamy szkół tańców. Pamiętając o głośnych bijatykach i gorszących publicznych skandalach, które się często zdarzały w ubiegłym sezonie w tych wesołych przybytkach „Terpsichory” — mamy nadzieję, że władze miarodajne zwrócą na te „uczelnie choreograficzne” swe baczne oko i rozciągną należyty nadzór nad niemi posiadając obfity materiał o działalności tych „tańczących zakładów” przy sposobności wrócimy do nich.

Kronika policyjna.

Buch w przemyśle. Przedziałnia Kotła — Polna 19, została uruchomiona. Przystąpiło do pracy 15 robotników. Wykończalnia skór br. Chwojnik — Nadrzeczna 5. Pracuje 6 robotników.

Grabsza. Z podwórza posesji Nr. 15 przy ul. Artyleryjskiej skradziono brezent wart. 200 zł. na szkodę Gładyna

Aleksandra przez sprawcę niewiedomego. Z tartaku br. Białostockich w Goniądzu skradziono 2 pasy od maszyn wart. 1500 zł.

Pożary. W dniu 25 bm. o g. 9 m. 10 w lokalu domu modlitwy — Miodowa 4, nastąpiło krótkie spieć prądu elektrycznego, wskutek czego zapalił się papier na suficie. Ogień stłumiono przez domowników. Strat niema.

W tymże dniu o g. 10 m. 20 w fabryce waty Niewiarskiego i S-ka Orzechowego zostały uszkodzone 3 pasy transmisyjne oraz 2 stoliki. Ogień stłumiono przez robotników fabrycznych. Straty wynoszą 2500 złotych.

Oddano pod sąd: Za tamowanie ruchu pieszego — Grunera Leona — z Stonima.

Za chodzenie po torach kolejowych — Aniele i Aleksandra Nieziabło — Stoleczna 30.

Za pozostawienie koni na ulicy bez opieki — Czerpoka Szmulu — Marmurowa 8, Gładkiewicza Mordkę — Sosnowa 46.

szkwa 15 w maszynie wilku powstał z niewiedomej przyczyny pożar, skutkiem Za nieprzestrzeganie godzin handlu — Wilczyk Chaje — Suraska 43. Za nieprzestrzeganie przepisów sanitarnych — Karoline Nowacką — Młynowa 30, Makowskiego Motela — Młynowa 12 i Leszańskiego Ersza — Młynowa 46.

REPERTUAR TEATRALNY I KINOWY.

Teatr Miejski. Dzisiaj w sobotę 27 i w niedzielę 28 września. Poraz pierwszy i drugi „Dwa mężowie pani Marty” lekka komedia w 3-ach aktach.

„Apolló”. Dzisiaj pierwszy raz w Białymstoku Mae Murray w najnowszym jej filmie z życia młodzieży nowojorskiej p. t. „Tancerka z Broadway Dancingu.”

„Madera”. Dzisiaj „Skrzydlaty zwycięzca”, jedyny oryginalny obraz w 8 akt.

„Palenja”. Dzisiaj seria „Skrzydlaty zwycięzca” dramat w 16 aktach.

Teatr Miejski w Białymstoku pod dykcją BRONISŁAWA SKĄPSKIEGO.

Dzisiaj w sobotę 27 i w niedzielę 28 września

poraz 1-szy i 2-gi

DWAJ MĘŻOWIE PANI MARTY

lekka komedia w 3 aktach Feliksa Gaudera przek. W. Popławskiego

gościnny występ artystki teatru Polskiego **HALINY CIESZKOWSKIEJ**

Reżyserja: BRONISŁAW SKĄPSKI

Wystawa: MIKOŁAJ KOSTJENKO

w entraktach przegrywa **ORKESTRA WOJSKOWA**

Ceny miejsc: od 75 gr. do 6 zł.

Początek o godz. 8.30 wiecz.

Powiatowa Kasa Chorych w Białymstoku. BIULETYN № 16.

Przyjęcie nowego lekarza Kasy Chorych.

W Przychodni na ul. Warszawskiej Nr. 20 z dniem 29 września r. b. przyjmować będzie **Dr. Onufry Błazy Salachis**, b. długoletni lekarz wolno-praktykujący w Kijowie i Wilnie chorób wewnętrznych.

Godziny przyjęć od 10 — 12 w południe.

Prócz tego odwiedzać będzie obłożnie chorych w zakresie tejże specjalności.

Wykonywanie analiz.

O analizy wszelkiego rodzaju, mające być wykonane z polecenia lekarza ordynującego, należy się zgłaszać do Przychodni przy ul. Warszawskiej № 20, w godz. od 9—12 w południe.

Białystok, dn. 27-IX-1924 r.

KOMISARZ RZĄDOWY.

Dr. SZAYKOWSKI.

NAUKA W KOMPLETACH dla dzieci ze sfer inteligentnych

ul. Waszyngtona Nr. 7 m. 2.

Prof. Jan KOROBKOW (PIANISTA)

udziela lekcji gry fortepianowej, (niższy, średni i wyższy kurs) akompaniamentu i studjowanie partii operowych (akompanjator klasy spiewu, prof. Justynian, go i prof. Sobolewski).

Adres: ul. Sienkiewicza 34 m. 8 — od g. 4-6 p. p.

Ogłoszenia drobne

Pokoju bez mebli poszukuje od zaraz. Wiadomości w administracji „Kurjera”. 60

Wgubiono ks. wojsko- wą № 59 wydaną

przez 3 pułk piechoty legjon. w Jarosławiu, na imię Tenczyka Wilkora. 3-1

Pokój dla inteligentnej osoby Kono- pnickiej 1-a, (od 2 do 4 godz.) 33

Czytajcie „Białostocki Kurjer Polski”.

WARTOŚCI PRZEMIANOWE: miejscowa — Złp. 4.50 — zamiejscowa wraz z przesyłką — Złp. 5.00 — zagraniczna — Złp. 8.00.

CENY DRUKARSKIE: za wiersz milimetrowy — szerokość szpalty redak. w tekście — Złp. 0.40 — zwyczajne — Złp. 0.16 — drobne za wyraz — Złp. 0.12. Ogłoszenia tabelaryczne i zagraniczne kosztują o 50 proc. drożej, zamiejscowe terminowe o 25 proc. drożej. Od cen powyższych udziela się rabat 25 proc. instytucjom społecznym i poszukującym posad. Układ ogłoszeń ośmiozłoty.

Wydawca i redaktor: K. Kuczmowski.

Polska Drukarnia w Białymstoku, Sp. Akc. ul. Warszawska 61.